

دستورالعمل نحوه تعیین سطح فعالیت مورد انتظار مشتری

در موسسات اعتباری

هدف

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و در اجرای موثر قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی)، آیین نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی؛ دستورالعمل «نحوه تعیین سطح فعالیت مورد انتظار مشتری در موسسات اعتباری» به شرح زیر ابلاغ می شود:

تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می شود:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۲- موسسه اعتباری: بانک (اعم از بانک ایرانی و شعبه و نمایندگی بانک خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، موسسه اعتباری غیر بانکی، تعاونی اعتبار و صندوق قرض الحسنه.

تبصره: موسسه اعتباری شامل شعبه و نمایندگی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران نیز می شود.

۱-۳- مشتری:

○ شخص حقیقی یا حقوقی که در موسسه اعتباری دارای حساب بوده و یا به نفع او

یا به نمایندگی از سوی او، حساب بانکی به نام وی افتتاح شود؛

○ هر شخص حقیقی یا حقوقی که طرف مقابل موسسه اعتباری (و یا ذینفع یا ذینفعان) در رابطه با دیگر خدمات بانکی و اعتباری است و از ناحیه وی ممکن است ریسک‌های مختلف به ویژه ریسک‌های شهرت و عملیاتی متوجه موسسه اعتباری شود.

۴-۱- شناسایی کامل: شناسایی دقیق مشتری به هنگام ارائه خدمات پایه به شرح مذکور در دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان در موسسات اعتباری.

۵-۱- خدمات پایه: خدمات بانکی و اعتباری که طبق مقررات، پیش نیاز و لازمه ارائه سایر خدمات توسط موسسات اعتباری می‌باشد و ارائه آن به مشتری موجب می‌شود تا وی برای اخذ خدمات مکرر و متمادی به موسسه اعتباری مراجعه کند. موارد ذیل از جمله مصادیق این نوع خدمات می‌باشد:

- افتتاح انواع حساب‌های بانکی؛
- اعطای تسهیلات و عملیات لیزینگ؛
- عملیات اعتبارات اسنادی؛
- صدور انواع ضمانتنامه‌های بانکی و ظهر نویسی؛
- خرید دین، وصول یا تنزیل اسناد تجاری و بانکی (از جمله بروات، چک و سفته) و ظهرنویسی آن‌ها؛
- اجاره صندوق امانات؛
- صدور انواع کارت دریافت و پرداخت.

۶-۱- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش‌های معاملات مشکوک به مراجع ذی ربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی).

تعیین سطح فعالیت مورد انتظار اشخاص حقیقی

ماده ۲- چنانچه شخص حقیقی متقاضی استفاده از خدمات پایه از مشتریان شناخته شده موسسه اعتباری نباشد سطح فعالیت شخص مذکور بر اساس خود اظهاری وی در فرم‌های مربوط و با توجه به اسناد و مدارک زیر توسط موسسه اعتباری تعیین می شود.

تبصره ۱- موسسه اعتباری باید صحت اظهارات شخص مذکور را از طریق تطبیق اظهارات وی با یک یا چند مورد از اسناد و مدارک ذیل (حسب مورد) احراز نماید:

◀ آخرین فیش تایید شده حقوق و مزایای وی در مورد کارکنان دولت و یا تاییدیه آخرین

فهرست بیمه ارسالی به بیمه‌های معتبر؛

◀ صورت گردش حساب شخص در موسسه اعتباری دیگری که تحت نظارت بانک مرکزی

قرار دارد (ممه‌ور به مهر موسسه اعتباری)؛

◀ آخرین اظهار نامه مالیاتی شخص؛

◀ آخرین اظهار نامه مالیات بر ارزش افزوده.

تبصره ۲- در مورد حساب‌هایی که با معرفی سازمان‌های دولتی و نهادهای عمومی برای واریز حقوق و مزایای کارکنان آن‌ها افتتاح می‌شود، موسسه اعتباری می‌تواند معرفی نامه سازمان یا نهاد مربوط یا حکم کارگزینی وی را به عنوان یکی از مدارک مورد استناد بپذیرد. در مورد حساب‌هایی که با معرفی شرکت‌های خصوصی برای واریز حقوق و مزایای کارکنان آن‌ها افتتاح می‌شود، موسسه اعتباری می‌تواند معرفی نامه شرکت مذکور را بپذیرد به شرط آن که فرآیند شناسایی آن شرکت قبلاً به طور کامل انجام شده باشد. همچنین لازم است معرفی نامه مذکور مشتمل بر مجموع حقوق و مزایای سالیانه فرد و یا میانگین حقوق و مزایای ماهیانه وی و متناسب با فهرست اظهاری به بیمه باشد.

ماده ۳- در صورتی که شخص دارای منابع درآمدی دیگری باشد لازم است اسناد و مدارک مربوط به هر یک از منابع درآمدی خود را به طور جداگانه به موسسه اعتباری ارائه کند.

ماده ۴- در صورتی که مشتری حقیقی به منظور انجام امور مالی مرتبط با فعالیت یک شخص حقوقی (مواردی مانند تنخواه گردان، کارپردازی و ....) از حسابی استفاده می‌نماید، باید از شخص

حقوقی مذکور که خود قبلا مورد شناسایی کامل قرار گرفته است، معرفی نامه ارائه نماید. سطح فعالیت مشتری حقیقی مذکور نباید بیش از سطح فعالیت شخص حقوقی مربوط ارزیابی شود. ماده ۵- چنانچه مشتری اسناد و مدارک مثبت مورد نیاز برای تعیین سطح فعالیت خود را ارائه نکند، سطح فعالیت وی در حداقل ممکن تعیین می شود. حداقل سطح فعالیت، در مقاطع زمانی مورد نیاز توسط بانک مرکزی اعلام می گردد.

ماده ۶- به روز آوری سطح فعالیت مشتریان در هر سال نسبت به سال گذشته برابر ضوابط اعلامی از سوی بانک مرکزی خواهد بود.

تعیین سطح فعالیت مورد انتظار اشخاص حقوقی

ماده ۷- چنانچه شخص حقوقی متقاضی استفاده از خدمات پایه از مشتریان شناخته شده موسسه اعتباری نباشد سطح فعالیت شخص مذکور بر اساس خود اظهاری وی در فرم‌های مربوط و با توجه به اسناد و مدارک زیر توسط موسسه اعتباری تعیین می شود. تبصره - موسسه اعتباری باید صحت اظهارات شخص مذکور را از طریق تطبیق اظهارات وی با یک یا چند مورد از اسناد و مدارک ذیل (حسب مورد) احراز نماید:

- ◀ نوع فعالیت شرکت؛
- ◀ پیش بینی‌های فروش، هزینه و درآمد در طرح عملیاتی شرکت (Business Plan)؛
- ◀ صورت‌های مالی حسابرسی شده شخص حقوقی در سال قبل؛
- ◀ صورت گردش حساب شخص حقوقی در موسسه اعتباری دیگری که تحت نظارت بانک مرکزی قرار دارد(در مورد موسسات اعتباری مستقر در ایران)؛
- ◀ آخرین اظهار نامه مالیاتی شخص.

ماده ۸ - در صورتی که تراکنش حساب یک مشتری متناسب با سطح فعالیت او نبود موسسه اعتباری موظف است مراتب را به واحد اطلاعات مالی گزارش دهد.

ماده ۹ - موسسه اعتباری موظف است نرم افزارهای رایانه ای خود را به گونه ای طراحی نماید که امکان شناسایی و گزارش تراکنش‌های نامتناسب با سطح فعالیت تعیین شده (به عنوان مثال نقل

و انتقال حجم قابل ملاحظه وجه نقد بر خلاف سوابق و رویه‌های معمول فعالیت مشتری یا گردش غیرمتعارف حساب وی) را داشته باشد. همچنین نرم افزارهای مزبور باید از قابلیت به روزرسانی سطح فعالیت مشتریان برخوردار باشند.

ماده ۱۰ - موسسه اعتباری موظف است ظرف مدت ۶ ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، نسبت به تعیین سطح فعالیت مشتریان قبلی موسسه اقدام نماید. چنانچه موسسه اعتباری نتواند طی این مدت، سطح فعالیت مشتری را تعیین نماید، موظف است سطح فعالیت آن را در حداقل ممکن ارزیابی کند.

این دستورالعمل در ۱۰ ماده و ۴ تبصره در هشتمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.